

PERE SAMPOL

Un fals concepte de solidaritat

El balanç del finançament autonòmic, més enllà de la participació en l'impost de la renda de persones físiques, més els tributs cedits a les comunitats autònomes, no pot ser més desigual. D'una banda, determinades comunitats reben més dotacions econòmiques pels mateixos serveis transferits, si bé la situació ha millorat amb el nou sistema de finançament autonòmic, el qual preveu que cap comunitat autònoma no rebrà, en pessetes per habitant, una quantitat inferior al 90% de la mitjana. D'altra banda, la valoració de les darreres competències transferides ha estat deficitària. Quant als Fons Estructurals de la Unió Europea, les Illes Balears només tenen accés als objectius 2 i 5B, per algunes comarques, i resten excloses de l'objectiu 1, on s'aboquen la major part dels recursos comunitaris.

Pel que fa a les inversions estatals per autonomies, les Illes Balears estan a la cua d'una manera sistemàtica. Concretament la liquidació dels pressupostos generals de l'estat per a 1995 suposà una inversió mitjana de 21.480 ptes. per habitant en el conjunt de l'estat. Doncs bé, a les Illes Balears l'estat únicament invertí 7.451 ptes. per habitant. I la situació empitjorà encara més l'any 1996. Pel que fa als serveis públics no transferits, com és la sanitat, el dèficit anual és de 10.000 ptes. per persona respecte la mitjana de despesa estatal sanitària.

Totes aquestes dades es refereixen a la població de dret, 760.000 habitants, quan les Balears tenen una població molt superior a causa dels 10 milions de turistes i els treballadors de temporada, que no estan empadronats a Balears, però que en són usuaris dels serveis públics i en alguns casos obliguen les administracions a fer unes inversions en infraestructures molt superiors a les necessàries per als residents. El resultat de tot això és que les Balears tenen un nivell de serveis públics pèssims, amb unes administracions públiques pobres, que no poden realitzar les inversions necessàries ni mantenir-ne les infraestructures. No parlem ja d'emprendre projectes de certa envergadura, com un canal de televisió autonòmic, bàsic per a la normalització lingüís-

tica, mentre que d'altres comunitats, considerades pobres, tenen aquests canals, tot i no tenir la necessitat de preservar la llengua pròpia, prou preservada per l'estat.

Aquesta marginació econòmica, que representa una vertadera espoliació fiscal, ha estat justificada per l'elevada renda per càpita de les Illes Balears, la més alta de l'estat. Vet aquí, però, que la mitjana salarial de Balears és 17.300 ptes. mensuals més baixa que la mitjana estatal. Igualment el conjunt dels nostres jubilats tenen una pensió inferior a la mitjana en 10.700 ptes. mensuals. Aquestes dues dades posen en evidència la nostra estructura econòmica, fortament estacional, amb unes condicions laborals precàries. El resultat és que, segons l'Agència Estatal Tributària, només el 17% dels declarants per IRPF de Balears declaren uns ingressos superiors als 3 milions de pessetes anuals.

Aquestes dades evidencien el fals concepte de solidaritat mitjançant el qual se justifica el transvasament econòmic de les comunitats anomenades riques a les pobres. La solidaritat interterritorial hauria de consistir en el fet que qui té més paga més, però que tots els ciutadans rebin el mateix de les administracions públiques. En el cas de les Illes Balears, som la tercera comunitat autònoma quant a tributació per habitant,

tan sols superat per Madrid i Barcelona, tenint en compte que moltes empreses amb activitat a Balears tenen el domicili fiscal a Madrid i, per tant, tributen fora de les nostres illes. És ben clar que som solidaris amb l'estat, però a l'hora de redistribució som, de molt, la darrera comunitat. Així, els grans perjudicats són els usuaris dels serveis públics, les persones de més baix nivell econòmic, o els sectors agrícola i ramader.

L'única manera de tallar aquesta sagnia econòmica, que representa una vertadera situació colonial, és un sistema de finançament, i de territorialització de la despesa estatal, que persegueixi l'anivellament de serveis. O, encara millor, el concert econòmic, pel qual recaptaríem els nostres impostos i pactaríem la contribució a la despesa estatal a més de la nostra quota de solidaritat amb les regions més desfavorides.

"L'única manera de tallar aquesta sagnia és un sistema de finançament que persegueixi l'anivellament de serveis."